

- 65

48. da los. m kwe. kə^z xaldam los. m entr
 49. dy. erstara. m is dix // los = open //
 50. tlaginto la. ja virdavuxmis - da hos. xmis - tlof
 51. da bedaspre. i - kirkendil - vāspre. ja - y. tspre. ja -
 vābre. i - ja - y. tspre. ja - bōre. i - ja (vaneen vel) en klo. -
 of. klā. ma. kə - m to. tarām sme. rə - mestp. ja.
 // bōter en to. tar //
 52. di vro. hetar hō. z en hē. z aflō. tō knip. z // hē. z
 xōknip hē. z = kort geknipt haar //
 53. xan va. daz hetām zesjō. r. (Klaunbeek) en jae. z
 (oude stad) na xos. l. lōtagō. n
 54. ik hetām afxō. r. ja v m zō. lō. t. langzō. t wō. r. tō^z
 tō gō. n // onderlanges en bo. vānos. vā. z = twa wegen
die langs de Rijn en die over de heuvels lopen. //
 55. valove. zə zijs nif. l. ende. xaby. z. t. ook
 ende. zə kontre. i - ja
 56. a. z da pō. tō zi nif. l. we. z t
 57. da xitō. z. ste. t bē. i dānos. vā - dān hē. z t (antwoord
 op de vraag: Wat eten wij? : spreng vmdān hē. z t)
 58. in mært izō. t nō. x tō kō. t v m tō kō. t sō. lō (kinderspel)
 59. di kē. z is ge. vān hē. l dō. r. lē. x - ni wā. z en ni wō. r. (Klaun-
 beek)
 60. hē. i trvkat pē. z t andō. stē. z t
 61. tun of vruget k wā. mājō. lō. hē. z t lō. k jō. z en
 jō. r. z (Klaunbeek) na. dō. kē. rō. mō. s // alto. s = altijd (dit
 vaak gebezigd) //
 62. da pā. tō. z. zē. i - of da dō. mō. nē. i zē. i dat onnō
 li. vō. hē. z vō. l mā. kē. z is
 63. jō. zax mō. wā. l mār jō. zē. niks tē. gāmō
 64. dō. xwā. lō. wō. hū. mō. gō. tō. z lē. x - of wī. rām
 65. gājō vā. dō. x nī. kē. r. z tō
 66. ē. tō. zē. i - of lī. stō. hā. n oō. k x rā. x kō. s (vreeger kō. s
 // kō. s kē. r. z) //
 67. xan mō. s tō. z is kō. pō. t - hē. i lē. i t y. t mō. kō. r. z
 68. tī. xan wē. rō. mō. dō. xō. wī. s ē. n tī. xan xō. tō. n dō. vā. n t
 69. dat jō. nō. s kō. lō. pē. t v p b lō. s tō. pō. s tō. - of v y. tō. s // p. tō. s //
 70. dō. r en dō. r izō. n bē. r s i n dō. kām // dō. kām i s xō. bē. r tō. s //
 71. ik wō. lō. dō. tō. bō. vō. bō. tē. lō. r m bō. r i f bō. r x

72. Ik heb las famō. hē. z t - mō. n hē. z t dō. t zē. z
 73. i kām mē. gē. n dō. wē. rō. mē. nō. s l m gō. n // ē. i gō. wī. rō. //
 // dō. r xō. tō. m wā. t dō. wē. rō. s //
 74. nā. dō. s xō. f - of nā. s xō. f tō. s pā. nō. wō. t pē. z t fī. z dō
 nī. wō. kē. r. // strō. n t kē. r // rē. tō. x = rijtuig // bō. vō. kē. r -
gevangeniswagen //
 75. i k hē. bō. m bō. tō. s kō. ē. s - vā. n vā. n mō. ē. rō. gō. af hā. kō. l
 m bō. tō. s kō. ē. s
 76. dō. zō. n vā. dō. kō. s nē. g i zō. k sō. lō. s tō. xō. wī. s
 // dō. jō. n // dō. mī. lō. tē. rō. // sō. lō. s tō. s // dō. jō. n tō. bō. vō.
zo een lastige jongen genoemd //
 77. wē. tō. s gē. n wā. gō. mā. kō. r tō. wō. s. nō. - m bō. s. x
 78. dō. rō. zō. hē. bō. lō. gō. dō. s. nō. s
 79. k x lō. f tō. r nī. kō. s fā. n - of gē. n bē. r s fā. n
 80. t kō. n tō. s wō. s dō. s tō. fō. tō. s tō. dō. s pō. kō. n dō. s
 // jō. hā. nō. s dō. dō. pō. r - Johannes de Doper //
 81. xā. nō. s gō. ē. n xā. nō. s. zō. lō. pō. r
 82. dō. r dō. x tō. tō. s tō. s of mē. i sō. s mē. dō. n mō. n tō. s nā. r tō. s
 xō. gō. n m bō. r l mō. s tō. s pī. l kō. s // vā. n bē. nō. kō. s is gō. tō. r //
 83. dō. r i xā. n s pō. ē. z t y. tō. lē. z // i k xō. s. p. = ik greep //
 84. hē. i zē. tō. mō. m bē. kō. vō. r - hē. i s tē. wō. dō. hē. z t
 // bō. lē. rō. = hard huilen van een klein kind - kē. rē. i sō. ook //
 85. dō. mē. nō. s xō. f tō. s nī. kō. s ā. s xē. l t ē. n rē. i kō. dō. m
 86. hē. l mō. n tō. s dō. p. x fō. n dō. n dō. s // tī. xā. n dō. p. gō. s
het is een droog komiek //
 87. di wē. x lō. s. p. mē. dō. n bō. x - tī. xā. m // dō. s rī. x tō. r -
dat is korter //
 88. i kō. x fī. r tō. jō. nō. s kō. s - of dō. k lē. nō. s mō. tō. r mō. l kō. s
 // tī. rāmō. l tō. s vō. r k y. kō. s //
 89. dō. bō. k i s xō. tō. ē. rō. vō. s - hē. i i s xō. tō. ē. k i nō. n kō. ē. s
 // dō. gē. tē. z dē. gē. t //
 90. xā. n tō. s tō. s wō. s kō. ē. t mō. z xūt // xā. n s tō. n kō. s =
zijn voordracht //
 91. tī. xō. t bē. s tō. k. tī. xō. t bē. kō. rō. s tō. s i n dō. s xō. d y. w
 92. mō. s xō. tō. r mō. t xūt k l nō. m i kō. r
 93. x y kō. s nā. mō. z hūt
 94. i k wē. t nī. wō. k l m (stad) - of wā. k l m (Klaunbeek)
 x y kō. mō. t // bō. p. kō. s x y kō. s = leukenootjes zoeken //

95. m kɔ. wə kɛldəz ɪs xut fɔr ɛ li.ʔ
 96. ɪ k mɔs ɪs blut dɪŋkə ɪ mɑ. n tɔ stɛ. rəkə
 97. ɪ k mɔtɛ. ɪs ɔt fɜr ɛndɔstəl kɾæ. jə
 98. mən bɾy.ʔ wɑs mɪ.ʔ / mɪ.ʔ ɑxɔnɔ. ʔ t mɔlɔpɛ. ʔ t //
 99. də mɛlɔk bu.ʔ hɛdɔn ɡɾɔs. tɔ wɛ. i k (stad wor de
 melkboeren verdeeld in wijken) - of maktɔn
 ɡɾɔs. tɔ rɪtɔ
 100. dɪ kɛ. n mɛlɔk ɪs dɪ n ɛn ɪ. ʔ - stɪ. ɪ m dər mɛ. j
 wɔr ɪ m - of tɔr ɪ x
 101. wɔzɔ. ʔ wɔ dɪ pɪt ɪ n ɔnɪ. ʔ kɪ nɔ vɪlɔ
 102. dər vɔlt nɪks vɪ ɪ m tɔ zɛ ɡɔ - hɛ. i ɪ sɔkɪ. ʔ - dɔ
 lɔs. pɪ sɔkɪ. ʔ
 103. hɛ. i k v m ɪ nɔs. i t mɔnɪ. tɔ lɔ. t
 104. dər xɪ n bɛrɔ ɡɔ ɪ nɪ tɔ. lɪ ʔ dɪ vɪ. ʔ sɾɪ. ɡɔ
 // vɔ mɛrɛn hɛet ɔok sɾɪ. ɡɔ //
 105. dɛərɔf ʔ dɛ. ʔ (stad) - of dɔr. ʔ (klarenbeek) vɪ
 tɔ dɔ. wɔ
 106. ɪ m bɔs. m hɛ bɔzɔ ɔn dɪ k fɔndɔ bɛr ɪ x ɔf xɔvɛ. zɔ
 107. ʔ m dɔn s fɔ. lɔ ɪ s k v m kɪ kɔ
 108. hɛ. i ɪ s fɔn lɔ. vɔ ɡɔ k v m mɪ dɔndɪ kɔ pɛrtɔ mɔnɛ. ʔ
 109. dɪ dɔf. ʔ ɪ s fɔn lɪ. kɔ hɔ. t (xɔ mɔk) (ook wel: dɪ
 dɔf. ʔ ɪ s lɪ. kɔ)
 110. m ɡɔtɔ. wɔ vɔ. mɔt kɪ nɔ nɔ. ʔ
 111. ɪ k hɛr hɪ. ʔ ɡɾɛs xɔzɔ. i t mɔrt wɔs xɛn ɡɪt sɔt
 112. dɪ bɔs. wɔr zɛ. t dɔt nɔx tɔ dɪ. ʔ ɪ s ɪ m tɔ bɔ. wɔ
 113. bɔ. kɔ - ɪ k bɔ. k - ʔ ɛ. i bɔ. k - hɛ. i bɔ. k - bɔ. k tɪ. i
 wɛ. i bɔ. kɔ - ɪ k bɔ. k tɔ - ʔ ɛ. i bɔ. k tɔ - hɛ. i bɔ. k tɔ -
 wɛ. i bɔ. k tɔ - wɛ. i hɛ bɔ ɡɔ bɔ. kɔ
 114. bɪ ʔ - ɪ k bɪ ʔ - ʔ ɛ. lɪt - hɛ. i lɪt - wɛ. bɪ ʔ -
 bɪ ʔ wɛ. i - ɪ k bɔs. ʔ - ɪ k hɛr xɔ bɔs. ʔ - bɔs. ʔ zɔ lɪ -
 of hɪ nɔs. k
 115. ɛɪ zɔn k lɛ n tɪ ʔ mɔr ɛɪ zɔn ʔ ɛ. n tɪ ʔ
 116. ʔ kɪ n t hɪ. ʔ ɛ. ʔ zɔ kɾɛ. ɡɔ vɪ tɔ mɛrɔk - of
 mɛrɔt // dɔ vɛrɔkɔs mɛrɔk //
 117. hɛ. i hɛt xɔ xɛ. t dɔtɪ ɔ mɛ. i zɔldɛn kɔ
 118. dɔ mɛ. i t xɛ. ʔ dɔtɪ ɡɔ lɪ k hɔt
 119. dər wɔr. zɔ vɛ. fɪrɛ. zɔ

120. ɪndɔrdɪ. ɛ. k lɪ ɡɔ vɔ. t ɛ kɔls
 121. t wɔ. tɔr zɔldɔ. lɔk - of dɔrɛ k xɔ. n kɔs. kɔ -
 t kɔ. k tɔl
 122. t hɔf. ʔ ɪ s nɔxɪ. n - ɛɪ s nɛt xɔ mɔ. t // hɔf. ʔ bɛrɔx - mɪt =
 mɪt //
 123. mɔ. ʔ nɛ. zɔ mɔ. kɔzɔ vɔndɔ dɔs. ʔ zɔ vɔnɔnɛ. i
 124. dɔ bɔf. mɪ kɔ zɔldɔr. ʔ mɪ ʔ lɔk kɪ nɔ ɡɾɪ. ʔ
 // mɪ. ʔ mɛs = ɪnoe mɛs //
 125. dɔ fɔstɔ. ʔ hɛt xɪ ʔ wɛ. i n
 126. ɔnɔs. wɔ hɪ. s ɪs ɔf xɔ bɔrɔnt
 127. dɔ mɛlɔk sɾɪ. t ʔ. tɔ ɔ. ʔ zɔ vɔndɔ hɪ ʔ
 128. dɔ kɛstɔr - of kɔstɔr lɔ. ʔ t - m kɾɪ. s - t wɛ. ʔ kɾɪ. zɔ
 129. dɔ bɔs. mɔ vɔndɔ kɾɔe. wɔ. ɡɔ bɛ. ɡɔ dɔf. ʔ
 ɪndɔrt xɔ wɪ x
 130. dɔ t wɛ. ʔ dɛ. tɔr s k wɔ mɔ nɔ. ʔ bɪ. tɔ // mɪ vɔ //
 // zɔ ɡɔ. vɔ mɔ dɛ. t sɔr = zɛ ɡɔ vɛn ɛɛn ɔplɔ wɔ ɔɔɪ. ʔ //
 131. xɔ hɛ bɔ nɔ m bɔ n t ɛ n bɔ. w ɡɔ lɔ. ɡɔ // ɡɾɪ. n
 ɛ n ɡɛ. l vɪ r dɔ s. ɡɔ //
 132. dɔ sɔ. s ɪ zɔn bɪ tɪ ʔ dɔ n - fɔ. w // hɛrɔlɔk =
 hartig // ʔ ʔ. = vleesnat //
 133. dɔ s nɛ. ʔ lɛ. t dɪ k - dɔ n lɛ. t mɪ pɔk s nɛ. ʔ
 // ɛɪ s bɛ. ʔ ɡlɔt //
 134. ɛɪ zɔnɛ. ʔ w - of m hɛ. ʔ lɛ tɪ xɔ lɛ. ʔ dɔ kɪ ʔ ɡɔ rɪ n hɛp
 135. nɪ. ʔ wɔ pɔs. ʔ t wɛ r t nɔ. m hɛ. l nɪ. wɔ s tɔt
 136. dɔ n - ɪ k dɪ ʔ t - ʔ ɛ. i dɪ dɔt - hɛ. i dɪ. dɔt - wɛ. i
 dɪ rɔt - ʔ lɪ dɪ rɔt - hɪ n - of hɪ lɪ - of zɔ lɪ dɪ rɔt -
 ɪ k dɛ. ʔ t - ʔ ɛ. i dɛ. ʔ t - hɛ. i dɛ. ʔ t - wɛ. i dɛ. ʔ mɔt -
 ʔ lɪ dɛ. ʔ mɔt - zɔ lɪ - of hɪ lɪ - of hɪ n dɛ. ʔ mɔt -
 dɛ. ʔ ɪ k dɔ. - dɛ dɪ ʔ t mɔe. ʔ - dɛ. ʔ hɪ lɪ ʔ t mɔe. ʔ
 137. dɔs. ʔ zɔ - dɔs. ʔ ʔ lɔ rɔk - dɔs. ʔ ʔ sɔnt - dɔ sɔldɔ sɔ. tɔ
 // dɔ r nɔe s t = ɛr nɔe s t //
 138. dɔe. ʔ zɔ - hɛ. i dɔe. ʔ s (t) - hɛ. i dɔe. ʔ sɔ - hɛ. i hɛt xɔ dɔers
 // dɔ dɔe. ʔ s mɔf. lɔ = dɛ dɔe s mɔchɪnɛ // hɛ. i dɔers nɪt =
 hɪ ʔ dɪ r fɔ dɛ nɪt //
 139. bɪ n dɔ - ɪ k bɪ n t - ʔ ɛ. i bɪ n t - hɛ. i bɪ n t -
 wɛ. i bɪ n dɔ - ʔ lɪ bɪ n dɔ - hɪ n bɪ n dɔ - bɪ n tɪ -
 bɔ n tɪ - ɪ k hɛr xɔ bɔ n dɔ

140. Locale Landnamen: om b'noloz - 1ha - m ru'j
(grootte onbekend) - m l'zet

141. Locale Waternamen: dā rē:n - dā ē:ī s'x - dā vē l'p'be.k -
dā lō.w'ers'x'ax (dā ritsbe.k is nu de naam van een weg.
Vroeger is er ook een beek van Zijpendaal door de stad
gekomen, er is nog een Beekstraat).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is Ernam

De inwoners heten: Ernamers

Hun bijnaam is: Ernamers blutkondā ook blutb.φ. lō (deze scheldnamen vroeger wel gegeven.
Er was in Arnhem een gerechtshof).

Staatstal inwoners op 1 jan. 1958: ± 100.000 inwoners

Gealtoestand. De voornaamste gedeelten zijn: dā st'at (oude stad binnen de singels) - kē:ī j'nos'et
(het zuidelijk deel hiervan later lōmbōk) - stē:ēn bē:ēx - hōs. x'kamp - i'x'at s'v'ē:ē:ē (vroeger ± 300 mensen,
is het landelijk deel van Arnhem) - alt'v'ē:ē (nieuwe woonwijk) - dā gē:ī tō k'amp - klā:ēndal - dā klē:ēp'be.k -
t'bruk - mē:ī n'ers wē:ī k (ten zuiden van de Rijn) - plātōn bē:ēx - dā pā: s'v'ē:ē:ē (nieuwe woonwijk)

Op Klarendal wordt er onder de oud-Arnhemmers nog veel dialect gesproken. Dit wijkt af, zoals in
de tekst is aangegeven van dat van de binnenstad.

Obiddelen van bestaan: vreemdelingenverkeer - grote fabriek van de A.K.B. (= Algemene Kunstzijde
Unie) - grote tinfabriek - metallurgische bedrijven - vanouds wasserijen - nog enkele boeren in de stad - tuinbouw
om de stad - sleephelling - confectiebedrijven - bedrijf van de Kema (Kauwing elektrische materialen Arnhem) -
garnizoenstad - zetel provinciaal bestuur - zetel Ned. Heidebond. Veel arbeiders in fabrieken
en veel ambachtslui komen in Arnhem werken. Grote middenstand.

Gezichten. 1. Elbaris Willemina Tenger; 28 j.; geb. te Arnhem; inspectrice personeelsafdeling
v.d. A.K.B.; heeft hier altijd gewoond; V. en M. van Arnhem; spreekt gewoonlijk A.B., maar komt veel in de
volksbuurten op huisbezoek.

2. Willem Uink; 44 j.; geb. te Arnhem; loodgieter; heeft hier altijd gewoond; V. en M. van Arnhem;
spreekt zowel A.B. als Arnhems. Dit hangt af van de mensen tegen wie hij spreekt.

3. Adrianus Albertus Johannes Antonius Nuijn; 37 j.; geb. te Arnhem; onderwijzer; heeft hier
altijd gewoond; V. van Arnhem, M. van Elden; spreekt gewoonlijk A.B.; hoort gerugeld Arnhems van een
gedeelte van zijn leerlingen.

4. Hendrik Hafkamp; 36 j.; geb. te Arnhem; ambtenaar op gemeentesecretarie; heeft hier altijd
gewoond; V. van Graveland, M. van Arnhem; spreekt gewoonlijk A.B., maar spreekt Arnhems tegen personen,
die dit ook doen.